

Úterý 16. prosince 2008

45. doporučuje přímořským členským státům, aby zajistily zviditelnění vybraných projektů a zjednodušily postupy pro získání finančních prostředků s cílem přilákat soukromé investice do oblasti pobřežního cestovního ruchu a usnadnit vytváření partnerství mezi veřejnými orgány a subjekty soukromého sektoru, zejména malými a středními podniky; doporučuje propagovat kladné účinky, které má udržitelný námořní a pobřežní cestovní ruch pro rekreaci tím, že přispívá ke zdraví rostlin a živočichů (podporováním ekoturistiky, rybářské turistiky, turistických výprav za velrybami apod.); je přesvědčen, že právě Evropský námořní den, který se bude konat každoročně 20. května, by mohl symbolizovat tyto cíle;
46. vyzývá skupiny ochránců životního prostředí, hospodářská odvětví související s mořem, kulturní organizace, vědeckou obec, občanská sdružení a místní obyvatelstvo, aby se účastnily všech fází projektů, včetně jejich monitorování s cílem zajistit dlouhodobou udržitelnost;
47. na závěr vyzývá Komisi, aby prováděla pravidelné hodnocení dopadů využívání finančních prostředků Společenství v pobřežních oblastech na regionální rozvoj, aby propagovala osvědčené postupy a podporovala partnerské sítě spojující jednotlivé subjekty prostřednictvím monitorovacího střediska pro udržitelný pobřežní cestovní ruch;
48. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a Výboru regionů.

Mediaální gramotnost v digitálním prostředí

P6_TA(2008)0598

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. prosince 2008 o mediální gramotnosti v digitálním prostředí (2008/2129(INI))

(2010/C 45 E/02)

Evropský parlament,

- s ohledem na Úmluvu UNESCO z roku 2005 o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/552/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání ⁽¹⁾, a zejména na bod odůvodnění 37 směrnice 2007/65/ES a článek 26 směrnice 89/552/EHS,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 854/2005/ES ze dne 11. května 2005 o zavedení víceletého programu Společenství na podporu bezpečnějšího využívání internetu a nových on-line technologií ⁽²⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1718/2006/ES ze dne 15. listopadu 2006 o provádění programu podpory evropského audiovizuálního odvětví (MEDIA 2007) ⁽³⁾,
- s ohledem na doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. prosince 2006 o ochraně nezletilých osob a lidské důstojnosti a o právu na odpověď v souvislosti s konkurenceschopností evropského průmyslu audiovizuálních a on-line informačních služeb (2006/952/ES) ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 332, 18.12.2007, s. 27.

⁽²⁾ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 327, 24.11.2006, s. 12.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 378, 27.12.2006, s. 72.

Úterý 16. prosince 2008

- s ohledem na doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení (2006/962/ES) ⁽¹⁾,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. prosince 2007 nazvané Evropský přístup k mediální gramotnosti v digitálním prostředí (KOM(2007)0833),
 - s ohledem na pracovní dokument Komise nazvaný Pluralita sdělovacích prostředků v členských státech Evropské unie (SEK(2007)0032),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 1. června 2005 nazvané i2010 – evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost (KOM(2005)0229),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. listopadu 2002 o koncentraci sdělovacích prostředků ⁽²⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 6. září 2005 týkající se uplatňování článků 4 a 5 směrnice 89/552/EHS „Televize bez hranic“, pozměněné směrnicí 97/36/ES, v období let 2001–2002 ⁽³⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 27. dubna 2006 o přechodu z analogového na digitální rozhlasové a televizní vysílání: Příležitost pro evropskou audiovizuální politiku a kulturní rozmanitost ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 22. května 2008 o mezikulturních kompetencích ⁽⁵⁾ a na evropský přístup k mediální gramotnosti v digitálním prostředí ⁽⁶⁾,
 - s ohledem na Grünwaldskou deklaraci UNESCO z roku 1982 o mediálním vzdělávání,
 - s ohledem na Pařížskou agendu UNESCO z roku 2007 – dvanáct doporučení pro mediální vzdělávání,
 - s ohledem na doporučení Rady Evropy Rec(2006)0012 Výboru ministrů členským státům ohledně posílení samostatnosti dětí v prostředí nových informací a sdělovacích prostředků,
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání (A6-0461/2008),
- A. vzhledem k tomu, že sdělovací prostředky mají vliv na utváření každodenního života společnosti a politiky; vzhledem k tomu, že vysoká koncentrace sdělovacích prostředků může ohrozit jejich pluralitu, a vzhledem k tomu, že má mediální gramotnost zásadní význam pro politickou kulturu a aktivní účast občanů Unie,
- B. vzhledem k tomu, že se všechny typy audiovizuálních nebo tištěných sdělovacích prostředků, klasických i digitálních, propojují a že dochází ke sblížení různých mediálních forem z technického hlediska i z hlediska obsahu, a vzhledem k tomu, že nové hromadné sdělovací prostředky stále více pronikají s pomocí inovačních technologií do všech oblastí života a že od svých uživatelů vyžadují aktivnější přístup; vzhledem k tomu, že mediálními formami jsou také internetové sociální sítě, weblogy a videohry,
- C. vzhledem k tomu, že pro mladé uživatele sdělovacích prostředků je prvním zdrojem informací především internet, a vzhledem k tomu, že tito uživatelé mají o zacházení s internetem znalosti, jež vycházejí z vlastních potřeb, avšak jsou nesystematické, zatímco dospělí získávají informace především z rádia, televize, novin a časopisů; a vzhledem k tomu, že v dnešním mediálním prostředí musí proto mediální gramotnost odpovídat jak možnostem, které nabízejí nové sdělovací prostředky (zejména možnost interakce a tvůrčího zapojení), tak i znalostem, které jsou potřebné k používání tradičních sdělovacích prostředků, jež pro občany nadále zůstávají hlavním zdrojem informací,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 394, 30.12.2006, s. 10.

⁽²⁾ Úř. věst. C 25 E, 29.1.2004, s. 205.

⁽³⁾ Úř. věst. C 193 E, 17.8.2006, s. 117.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 296 E, 6.12.2006, s. 120.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 141, 7.6.2008, s. 14.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 140, 6.6.2008, s. 8.

Úterý 16. prosince 2008

- D. vzhledem k tomu, že nové komunikační technologie mohou méně zkušené uživatele zahltit množstvím neutříděných informací, tj. informací, které nejsou uspořádány podle svého významu, a že tato přemíra informací může představovat stejně tak závažný problém jako jejich nedostatek,
- E. vzhledem k tomu, že dobré vzdělání, pokud jde o zacházení s informačními technologiemi a sdělovacími prostředky způsobem, který nepoškozuje práva a svobody ostatních, výrazně zvyšuje odbornou kvalifikaci jednotlivce a z hospodářského hlediska přispívá k dosažení lisabonských cílů,
- F. vzhledem k tomu, že každý občan může díky úplnému přístupu ke komunikačním technologiím zprostředkovávat informace a šířit je po celém světě, čímž se z každého uživatele internetu stává potenciální novinář, a že dostatečná mediální gramotnost je tedy nezbytná nejen pro pochopení informací, ale i pro schopnost produkovat a šířit mediální obsah, a že znalost výpočetní techniky sama o sobě proto automaticky nezvyšuje mediální gramotnost,
- G. vzhledem k tomu, že pokud jde o rozvoj telekomunikačních sítí a šíření informačních a komunikačních technologií (IKT), existují mezi členskými státy i jednotlivými regiony, zejména vzdálenými a venkovskými oblastmi, velké rozdíly, což v sobě skrývá nebezpečí dalšího prohlubování digitální propasti na území Evropské unie,
- H. vzhledem k tomu, že školy hrají zásadní roli při formování osob, které jsou schopny komunikovat a utvářet si vlastní úsudek, a vzhledem k tomu, že v oblasti mediálního vzdělávání a v míře začlenění a používání IKT ve výuce existují mezi jednotlivými členskými státy a regiony velké rozdíly, a že mediální výchovu mohou zajišťovat hlavně učitelé, kteří jsou sami v této oblasti kompetentní a mají odpovídající vzdělání,
- I. vzhledem k tomu, že mediální vzdělávání má zásadní význam pro dosažení vysoké úrovně mediální gramotnosti, která je důležitou součástí politického vzdělání, jež pomáhá lidem zvýšit jejich občanskou angažovanost a informovanost o jejich právech a povinnostech; vzhledem k tomu, že dobře informovaní, politicky zralí občané navíc tvoří základ pluralitní společnosti a vzhledem k tomu, že tvorbou vlastních obsahů a mediálních produktů se získávají dovednosti, které umožňují hlubší pochopení zásad a hodnot profesionálně zhotovených mediálních obsahů,
- J. vzhledem k tomu, že mediálně pedagogická práce se staršími osobami není tak zavedená, jako je tomu v případě mladých lidí, a vzhledem k tomu, že starší osoby mají často strach a zábrany, pokud jde o nové sdělovací prostředky,
- K. vzhledem k tomu, že bezpečnost osobních údajů je stále častěji a důmyslněji narušována, což představuje vysoké riziko pro nezkoušené uživatele,
- L. vzhledem k tomu, že mediální gramotnost je v informační a komunikační společnosti naprosto nezbytnou dovedností,
- M. vzhledem k tomu, že sdělovací prostředky nabízejí příležitosti ke komunikaci s celým světem, umožňují otevřít se světu, jsou nosným pilířem demokratických společností a zprostředkují poznatky a informace a vzhledem k tomu, že nové digitální sdělovací prostředky umožňují, aby občané aktivně a tvořivě zasahovali do jejich podoby, a tak zlepšují zapojení občanů do politických procesů,
- N. vzhledem k tomu, že současné údaje nepostačují k přesnému zhodnocení úrovně mediální gramotnosti v Evropské unii,
- O. vzhledem k tomu, že klíčový význam mediální gramotnosti zdůraznila i organizace UNESCO, např. ve své deklaraci z Grünwaldu (1982) o mediálním vzdělávání a v dokumentu Pařížská agenda – dvanáct doporučení pro mediální vzdělávání (2007),

Úterý 16. prosince 2008

Obecné zásady

1. vítá shora uvedené sdělení Komise o mediální gramotnosti v digitálním prostředí, domnívá se však, že je třeba lépe formulovat evropskou koncepci na podporu mediální gramotnosti, zejména pokud jde o zapojení klasických sdělovacích prostředků a uznání významu mediálního vzdělávání;
2. vítá závěry Rady ze dne 22. května 2008 o mezikulturních kompetencích; očekává, že se členské státy budou rozhodně zasazovat o podporování mediální gramotnosti, a navrhuje, aby byl kontaktní výbor členských států, stanovený ve směrnici 89/552/EHS, posílen o odborníky v oblasti vzdělávání;
3. naléhavě vyzývá Komisi, aby přijala doporučení a vypracovala akční plán pro mediální gramotnost; naléhavě vyzývá Komisi, aby v roce 2009 uspořádala schůzi kontaktního výboru pro audiovizuální mediální služby s cílem umožnit pravidelnou výměnu informací a účinnou spolupráci;
4. vyzývá orgány odpovědné za regulaci audiovizuální a elektronické komunikace, aby v zájmu zlepšení mediální gramotnosti spolupracovaly na různých úrovních; uznává, že je obzvláště nutné, aby na úrovni členských států byl vypracován kodex a aby byly vyvinuty společné regulační iniciativy; zdůrazňuje, že je nutné, aby se všechny zúčastněné strany podílely na podpoře systematického výzkumu a pravidelných analýz různých hledisek a rozměrů mediální gramotnosti;
5. doporučuje Komisi, aby skupinu odborníků v oblasti mediální gramotnosti využila i při diskusi o mediálně výchovných aspektech a aby tato setkání byla pravidelnější; dále jí doporučuje, aby se pravidelně radila se zástupci všech členských států;
6. konstatuje, že kromě politiků, novinářů, tvůrců mediálních subjektů a rozhlasových a televizních stanic mohou mediální gramotnost aktivně podpořit zejména malé místní subjekty, jako jsou např. knihovny, lidové univerzity, občanská, kulturní a mediální střediska, instituce dalšího vzdělávání a občanské stanice (např. otevřené kanály);
7. vyzývá Komisi, aby s ohledem na článek 26 směrnice 89/552/EHS a za účelem dlouhodobé podpory mediální gramotnosti v Evropské unii vypracovala ukazatele mediální gramotnosti;
8. konstatuje, že mediální gramotnost znamená schopnost samostatně používat různé sdělovací prostředky, rozumět jejich různým aspektům a obsahům a kriticky je hodnotit i dále samostatně sdělovat v rozličných situacích, a dále schopnost vytvářet obsahy sdělovacích prostředků a šířit je; kromě toho konstatuje, že vzhledem k velkému množství dostupných pramenů rozhoduje schopnost cíleně vybírat informace z přívalu údajů a obrazových informací nabízených novými sdělovacími prostředky a tyto informace třídit;
9. zdůrazňuje, že mediální gramotnost představuje klíčový prvek politiky informovanosti spotřebitelů, uvědomělého a zasvěceného zacházení s právy k duševnímu vlastnictví, aktivní a demokratické účasti občanů ve společnosti a podpory mezikulturního dialogu;
10. vybízí Komisi, aby ve spolupráci se všemi orgány Unie i s místní a regionální správou lépe propracovala svou politiku na podporu mediální gramotnosti a aby zintenzívnila spolupráci s UNESCO a Radou Evropy;

Cílové skupiny a cíle

11. zdůrazňuje, že do mediálně výchovných činností musejí být zapojeni všichni občané – děti, mládež, dospělí, starší osoby a osoby s postižením;
12. poukazuje na to, že mediální gramotnost se začíná formovat v rodinném prostředí, v němž jsou děti vedeny při výběru služeb nabízených sdělovacími prostředky – zdůrazňuje v tomto ohledu významnou úlohu rodičů při mediální výchově, neboť zásadně ovlivňují utváření mediálních návyků svých dětí; tato gramotnost se dále prohlubuje ve vzdělávacích zařízeních a v procesu celoživotního vzdělávání a je podněcována činností národních a vnitrostátních orgánů a regulačních úřadů i subjekty a zařízeními působícími v oblasti sdělovacích prostředků;
13. konstatuje, že cílem mediálního vzdělávání je kompetentní a tvořivé používání sdělovacích prostředků a jejich obsahů, kritická analýza mediálních produktů, pochopení fungování mediálního průmyslu a samostatné vytváření mediálních obsahů;
14. doporučuje, aby v rámci mediální výchovy byly rovněž poskytovány informace o autorskoprávních hlediscích použití sdělovacích prostředků a o významu, jaký má respektování práv k duševnímu vlastnictví, zejména pokud jde o internet, a zabezpečení údajů a ochrana soukromí a aby bylo vysvětleno právo na samostatné rozhodování o informacích; zdůrazňuje, že gramotní uživatelé nových sdělovacích prostředků musí být obeznámeni s možnými riziky týkajícími se bezpečnosti informací a ochrany osobních údajů i s riziky v souvislosti s násilím šířeným po internetu;
15. zdůrazňuje, že v dnešní době je reklama důležitou součástí služeb poskytovaných sdělovacími prostředky; zdůrazňuje, že součástí mediální gramotnosti by měla být také kritéria pro hodnocení nástrojů a postupů používaných v reklamě;

Zajištění přístupu k informačním a komunikačním technologiím

16. vyzývá evropské politiky, aby vybudováním informační a komunikační infrastruktury a především z dostupněním širokopásmového připojení v méně přístupných oblastech snížily rozdíly v oblasti digitálních technologií mezi jednotlivými členskými státy a mezi městem a venkovem;
17. trvá na tom, že mezi služby veřejného zájmu patří i poskytování širokopásmového připojení k internetu, které se má vyznačovat širokou a kvalitní nabídkou a dostupnými cenami, a požaduje, aby všichni občané měli možnost využívat cenově výhodné širokopásmové připojení;

Mediální vzdělávání na školách a jako součást vzdělávání učitelů

18. zdůrazňuje, že mediální vzdělávání by mělo být součástí formálního vzdělání, ke kterému mají přístup všechny děti, a nedílnou součástí učebních osnov na všech stupních škol;
19. žádá, aby mediální gramotnost byla v souladu s doporučením 2006/962/ES zařazena jako devátá klíčová schopnost do evropského referenčního rámce pro celoživotní vzdělávání;
20. doporučuje, aby mediální vzdělávání bylo co nejvíce zaměřeno na praxi a spojeno s hospodářskými, politickými, literárními, sociálními, uměleckými a informačně technickými předměty, a navrhuje, aby další postup spočíval ve vytvoření speciálního předmětu mediální vzdělávání a v přesahování rámce jednotlivých předmětů spolu s propojením s mimoškolními projekty;
21. doporučuje vzdělávacím zařízením, aby při praktické výuce mediální gramotnosti podporovaly vytváření mediálních produktů (v oblasti tištěných, audiovizuálních a nových sdělovacích prostředků) za aktivní účasti žáků a učitelů;

Úterý 16. prosince 2008

22. vyzývá Komisi, aby do ukazatelů mediální gramotnosti, které bude vypracovávat, zahrnula kvalitu školního vyučování i vzdělávání učitelů v této oblasti;
23. shledává, že kromě pedagogických a výchovně-politických hledisek hraje významnou úlohu i technické vybavení a přístup k novým technologiím, a zdůrazňuje, že je třeba výrazně zlepšit infrastrukturu na školách, a umožnit tak všem žákům přístup k počítačům, internetu a odpovídající výuce;
24. zdůrazňuje zvláštní význam, který má mediální vzdělávání na zvláštních školách, protože u mnoha postižení hrají sdělovací prostředky důležitou roli při překonávání překážek v komunikaci;
25. doporučuje zařazení povinných mediálně pedagogických modulů do vzdělávání učitelů všech stupňů škol, aby bylo dosaženo intenzivní odborné přípravy; žádá proto příslušné vnitrostátní orgány, aby učitele všech předmětů a na všech typech škol obeznámily s používáním audiovizuálních učebních pomůcek a s problematikou mediální výchovy;
26. zdůrazňuje, že je třeba, aby si členské státy pravidelně předávaly informace, osvědčené postupy a v oblasti vzdělávání také pedagogické metody;
27. vyzývá Komisi, aby do programu navazujícího na program MEDIA 2007 zařadila zvláštní část věnovanou podpoře mediální gramotnosti, protože program ve svém současném znění přispívá k rozvoji této kompetence jen nedostatečně; kromě toho podporuje snahu Komise o vypracování nového programu Media Mundus, jenž bude mít za úkol podpořit mezinárodní spolupráci v odvětví audiovizuálních služeb; požaduje, aby v dalších podpůrných programech Evropské unie, zejména u programů na podporu celoživotního vzdělávání, programu eTwinning, Bezpečnější internet a u programů v rámci Evropského sociálního fondu byla mediální gramotnost obsažena ve větší míře;

Mediální vzdělávání starších osob

28. zdůrazňuje, že mediální práce se staršími osobami musí probíhat přímo na místě, kde se tyto osoby zdržují, např. ve spolcích, domovech důchodců a pečovatelských domech, v zařízeních bydlení s asistencí, v zájmových skupinách, iniciativách nebo mezi seniory;
29. upozorňuje na to, že digitální sítě umožňují především starším lidem komunikativně se účastnit každodenního života a co nejdéle si zachovat svou samostatnost;
30. poukazuje na to, že při mediální výchově seniorů je třeba vzít v potaz jejich životní styl a zkušenosti a způsob, jak používají sdělovací prostředky;

*

* *

31. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů, a vládám a parlamentům členských států.